

ἀγκανναριστός ὁ, Νάξ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγκαννάρω. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. καὶ ἀγκαλετός. Πβ. ΙΒογιατζίδ. ἐν Ἀθηνῶν 27 (1915) Λεξικογρ. Ἀρχ. 135.

Ὑπερβολικὴ προσπάθεια πρὸς ἐπιτυχίαν τινός: Μωρέ, μπράβο ᾧ τὸν ἀγκανναριστό!

ἀγκαννάρω Μῆλ. Παξ. Πάρ. Τήν. ἀγαννάρω Θήρ. Κρήτ. (Ρέθυμν. κ. ἀ.) Κύθν. Νάξ. ἀγκαννάρου Μακεδ. ἀγαννάρω Κρήτ. ἀγκαννέρω Κάρπ. ἀνεγαννάρω Θήρ. ἀναγαννάρω Τήν. ἀνεγαννάρω Θήρ. Τήν. Παθ. ἀγκανναρίζομαι Κύθηρ. ἀγανναρίζομαι Κρήτ.

Τὸ Ἰταλ. *ingannare* = ἐξαπατᾶν. Πβ. Βλάχ. λ. ἀγκαννάριστος = indeceptus, non ingannato.

Α) Ἐνεργ. 1) Διαβάλλω, κατηγορῶ ψευδῶς Κρήτ. (Ρέθυμν.) 2) Ἐνοχλῶ, ἐρεθίζω, στενοχωρῶ Θήρ. Κρήτ.: Μὴ μ' ἀγαννάρης, γιατί δὲν ξέρω κ' ἐγὼ τί θὰ κάμω Κρήτ. Ὡς μ' ἀγαννάρεις, χαίρει καὶ προκοπὴ νὰ μὴ δῆς Θήρ. 3) Παρακινῶ, προτρέπω μετὰ πολλῆς ἐπιμονῆς, ἀναγκάζω, ἐξαναγκάζω, ἐπιβάλλω ὑποχρεωτικῶς Κρήτ. Κύθν. Μῆλ. Παξ.: Τὸν ἀγκαννάρισα νὰ ῥοθῇ καὶ θὰ ῥοθῇ Παξ. Δὲ θέλει νὰ φάῃ, μὴν τὸν ἀγαννάρης Κρήτ. Οἱ χρεῶστες μ' ἀγαννάρουνε νὰ τῶσε πλερώσω τὰ χρέη αὐτόθ. Τὸν ἀγαννάρω νὰ μὲ πλερώσῃ αὐτόθ. Μὴ μ' ἀγκαννάρης Μῆλ. Ἀγαννάρισα τὸν ἀπατό μου Κρήτ. || Ἄσμ.

Μὲ σὺδροφιὰ ἐκάθουμον αἴζια καὶ τιμημένη
κ' ἡ σὺδροφιὰ ἀγαννάρει με νὰ πῶ ναν τραγοιδάκι

Κρήτ. 4) Ἐλκύω, προσελκύω Μακεδ.

Β) Παθ. 1) Καταβάλλω τὰς δυνάμεις μου, πιέζομαι ὑπερμέτρως διὰ νὰ ἐπιτύχω τι Νάξ. Πάρ. κ. ἀ.: Μὴν ἀγαννάρεσαι ᾧ τῇ δουλειᾷ Νάξ. Εἶδα ἀγαννάρεσαι τῶρα καὶ φωνάζεις; ποιὸς σ' ἀκούει; αὐτόθ. Μὴν ἀγαννάρεσαι, νὰ μὴ ρίξῃς τὸ παιδί Παρ. β) Πιέζομαι πρὸς ἀποπάτησιν Θήρ. Νάξ.: Ἀγαννάρεται, μὰ δὲ δορεῖ νὰ κατορθῇ Νάξ. Ἀνεγαννάρεται γιὰ νὰ κάμῃ τῇ νετιούρα του (νετιούρα = ἀποπάτησις) Θήρ. Θωρῶ τὸ παιδί κὶ ἀγαννάρεται καὶ θαρρῶ πῶς κάνει τὰ κακὰ δὸν αὐτόθ. γ) Ἐπὶ τιχτούσης, καταβάλλω προσπάθειάς νὰ γεννηθῇ τὸ βρέφος Παξ.: Ἀγκανναρίστηκε καὶ τό'καμε. Συνών. σφίγγομαι, τανυέμαι. 2) Δυσφορῶ, ἀγανακτῶ, στενοχωροῦμαι, ἀγωνιῶ Θήρ. Κάρπ. Κρήτ.: Μὴν ἀγαννάρεσαι, γιατί θὰ σκάσης Θήρ. Εἶμαι ἀγανναρισμένος (ὠργισμένος) Κρήτ. Θήρ. 3) Εἶμαι εἰς ἀπορίαν καὶ πενίαν Κρήτ. Κύθν.: Ἀγανναρισμένος (πενόμενος) Κρήτ. (ὁ ὑπ' ἀνάγκης κατεχόμενος) Κύθν.

ἀγκαντάλιστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀγκαντάλ'στους Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *γκανταλιστός <*γκανταλίζω. Πβ. γκανταλῶ.

Ἀγαργάλιστος.

ἀγκαντίρευτος Ἡπ. (Τσαμαντ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *γκαντιρευτός <*γκαντιρεύω.

Ἀνίκανος, ἀνεπιτήδειος, ἀνάξιος.

ἀγκαραθῆ ἡ, ἀγκαραθέα Κύθηρ. ἀγαραθέ Δ.Κρήτ. Μῆλ. ἀγκαραθὰ Σίκιν. Σίφν. ἀγαραθὰ Θράκ. (Αἰν.) Κρήτ. ἀγκαραδὰ Σίφν. ἀγκαρ'δὰ Μῆλ.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Ἐκ τοῦ οὗς. ἀγκάραθος κατὰ τὰ ἄλλα εἰς -εᾶ ὄν. φυτῶν. Ἐν τοῖς εἰς -δεᾶ τύπ. πρόκειται φωνητικὴ τροπὴ τοῦ θ καθὰ καὶ θειάφι-δειάφι.

Φυτὰ τῆς τάξεως τῶν χειλανθῶν (labiatae). 1) Φυτόν ποῶδες, τοῦ γένους τῆς βαλλωτῆς, βαλλωτὴ ἡ κρατηροφόρος (ballota acetabulosa), τοῦ ὁποίου οἱ κάλυκες χρησιμεύουν ὡς ἐλλύχνια τῶν κανδηλῶν (Πβ. Διοσκορ. 4,102 «φλομῖς ἢ καλουμένη λυχνίτις, ὑπὸ δὲ τινων θρυαλλῖς... εἰς ἐλλύχνια χρησίμη») Θράκ. (Αἰν.) Σίκιν. Σίφν. Συνών. ἀνεμοφωλέα, λυχναράκι. 2) Φυτόν θαμνώδες, τοῦ γένους τῆς φλομίδος, φλομῖς ἢ θαμνώδης (phlomis fruticosa) Κρήτ. Κύθηρ. Μῆλ. Σίφν.: Νὰ πάω ᾧ τῇ ρίζα τῆς ἀσφαραγῆς γῆ τοῦ ἀζόουρον γῆ τῆς ἀγαραθῆς (ἐξ ἐπφδ.) Κρήτ. || Ἄσμ.

Ἄν εἶσαι σκόνι πέταξε κὶ ἂν εἶσαι ξύλο φύγε
κὶ ἂν εἶσαι μαύρ' ἀγαραθῆ ἀπὸ τὸ μάτι λείψε

(ἐπφδ., ὅταν εἰσέλθῃ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν κάρφος τι) Κρήτ. Συνών. γαιῖδουραφάνα, γαιῖδουρόσφακα. 3) Φλομῖς ἢ μαλλωτὴ (phlomis lanata) Κρήτ. Μῆλ. [*]

ἀγκαραθῆς ὁ, ἀμάρτ. ἀγαραθῆς Δ.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὗς. ἀγκάραθος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -εᾶς.

Τόπος ὅπου φύονται πολλοὶ ἀγκάραθοι. Συνών. ἀγκαραθεῶνας. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων.

ἀγκαραθεῶνας ὁ, ἀμάρτ. ἀγαραθεῶνας Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὗς. ἀγκάραθος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -εῶνας.

Τόπος, ὅπου φύονται πολλοὶ ἀγκάραθοι. Συνών. ἀγκαραθῆς.

ἀγκάραθος ὁ, Κύθηρ. ἀγάραθος Κρήτ. ᾠάραθος Κρήτ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τὸ φυτὸν ἀγκαραθῆ 2, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἂν.: Παροιμ. Ἀγάραθος εἶμαι ἐγὼ καὶ δὲ δίνω (διότι ὁ ἀγκάραθος φύεται εἰς τόπους ξηρούς) Κρήτ. || Ἄσμ.

Μεγάλος εἶν' ὁ πλάτανος καὶ κάνει καὶ κονβάρια,
μικρὸς εἶναι κὶ ὁ ἀγάραθος, μὰ βγάνει καὶ τὰ μάτια
αὐτόθ.

ἀγκαρτῶ Καπ. (Σινασσ.) ἀγκιρτῶ Καπ. (Σινασσ.)

Ἐκ τοῦ ἀορ. *anirdim* καὶ διαλεκτικῶς *angirdim* τοῦ Τουρκ. ρ. *anirtmak*.

Ὀγκῶμαι, ἐπὶ ὄνου. Συνών. γκαρίζω.

ἀγκάρωμα τό, ἀμάρτ. ἀγκάρ-ρωμαν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγκαρώνω.

Μεγάλη δυσαρέσκεια.

ἀγκαρώνω ἀμάρτ. ἀγκαρ-ρών-νω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ μεσν. ἀγκαροῦμαι.

1) Κάμνω τινὰ νὰ γίνῃ ἐχθρὸς μὲ ἄλλον, διαβάλλω, καταρραδιουργῶ. 2) Μέσ. εἶμαι δυσηρεστημένος κατὰ τινος, ἐχθρεῖομαι: Μὲ τὸν καβκᾶν ἀγκαρ-ρώθησαν. Ἐδεῖ τδαιρὸν ποῦ ᾧ ἀγκαρ-ρωμένοι. Ἐν τοῦ συντηγάν-νω, εἶμαι ἀγκαρ-ρωμένος μιτά του.

